

Linné på tapeten

Det nyrenoverade Linnémuseet öppnade i våras i hörnet av Linnéträdgården på Svartbäcksgatan i Uppsala. Det är en liten pärla som inte ens är bekant för många uppsalabor.

Det har putsats och fejats inför jubileet. Äntligen ska Carl von Linné, på sin 300-årsdag, även här hemma bli omtalad och firad.

Eva Björn, chef för museet, låser upp den gedigna dörren. Det nyrenoverade museet innehåller bland annat färgstarka tapeter med kraftiga mönster.

text & foto INGER HAMMER

Eva Björn, chef för museet låser upp den gedigna dörren. Kartonger och verktyg ligger spridda över golvet i det stora rummet på bottenvåningen.

– Akta så du inte kommer åt bänken. Det är inte säkert att den är riktigt torr. Den har nyligen målats med äggoljetempera och torkar långsamt.

Tapeten i rummet kommer från en lägenhet i Gamla stan i Stockholm. Den är daterad till 1750-talet. Förlagan finns nu på Stockholms stadsmuseum. Varje våd är ett konstverk för sig, som för tankarna till österländsk kalligrafi och skvallrar om det intresse för Orienten som fanns på 1700-talet.

– Vi har velat göra en renovering för att få ett pedagogiskt riktigt utseende. Vi vet att Linné hade tapeter för vi har hittat spikhål i väggarna. Det troliga är att det rörde sig om färgstarka tapeter med kraftiga mönster. Det var vanligt på 1700-talet, berättar Eva Björn.

Linné hade åsikter

Med de nya tapeterna upplevs museet mer som det hem det en gång var för Linné och hans familj. Tapeterna ger en personlig ton fjärran från de neutralt målade väggar som tidigare bildade fond för utställningsmontrarna. Nu får man en bättre föreställning om ett övre medelklasshem i mitten av 1700-talet.

På övervåningen undervisade Linné och gjorde sina vetenskapliga arbeten.

Linné hade själv åsikter om tapetval. "Ska ett rum vara angenämt, måste det vara klädt med mångfärgade tapeter" menade han enligt föreläsningssanteckningar samlade i volymen Linnés dietetik (1907).

Som nybliven professor 1742 skulle Linné flytta in i sin tjänstebostad, det så kallade Botaniska huset. Det femtio år gamla huset var förfallet och liknade mer en rövarkula än ett professorshus. Efter renovering flyttade professorn med fru och barnaskara in på bottenvåningen. Övervåningen var den tidens institution för medicin och botanik. Här undervisade Linné och gjorde sina vetenskapliga arbeten.

Byggnaden har renoverats

På övervåningen har tvättsockeln i trappan målats i trompe-l'œil på 1700-talsmanér för att ge sken av att vara av kalksten. Inte bara väggarna har rustats utan även möbler, tavlor och föremål. På det stora bordet i den forna föreläsningssalen står två invirade glober, en jord- och en himmelsglob, just upplockade ur sina rejäla emballage. De kommer från England, där de konserverats och rengjorts av en specialist, Sylvia Sumira.

Det är Statens fastighetsverk som leder och bekostar renoveringen av byggnaden. Fönsterluckorna har målats och fasaden har fått en ljusgul färg. Under tiden har huset varit fyllt av hantverkare, kunniga på gamla

tekniker och material, som omsorgsfullt rustat upp det lilla museets interiör.

Hanna Säfström har målat tapeterna i fyra av rummen. Hon är utbildad målare med vidareutbildning i dekorationsmålning, färgsättning och inredning i Sverige och

Frankrike. Tapeterna är handmålade på lumppapper i ark som limmats ihop med benlim till våder. Mönstret målas på våderna, som sedan sys ihop kant vid kant med linnetråd. Den färdiga tapetväggen spikas fast på en trälist och spikhuvudena målas.

Så nära originalet som möjligt

Det är omöjligt att få exakt samma kulör genomgående. Färgen skiftar. Men det är också något som utmärker den handmålade tapeten. Det blir variationer i såväl färg som form. Hanna konstaterade när hon skulle måla av originalet till tapeten till det stora rummet på övervåningen att våderna inte alls var lika. Fåglarna hade olika färg och till exempel grästuvan innehöll olika många strån. Det har blivit en hel del variationer även på de nygjorda tapeterna.

– Det är inte utstuderat. Jag vill komma så nära originalet som möjligt, säger Hanna.

I övervåningen med storartad utsikt över Akademiens trädgård och orangeri hade Linné sin studerkammare. Det gällde att ha uppsikt över de värdefulla plantor som hämtats till Uppsala från världens alla hörn, dyrgripas för undervisningen och forskningen.

Förlagan till tapeten i studerkammaren hittades i en garderob på Drottningholms slott. En mångfärgad blomtaped med bland annat gula vildtulpaner i mönstret. Den skulle säkerligen ha förnjöt Linné. ■

Hanna Säfström har målat tapeterna. Mönstret har målats på våder. Färgerna skiftar.